

зуміти зорієнтувати клас на роботу, дотримуватися проукраїнської позиції та вміти подати навіть такі теми цікаво для здобувачів освіти.

Література:

1. Капеллер А. Мазепинці, малороси, хохли: українці в етнічній ієрархії Російської імперії. Вінтертур. 13 с.
2. Куклін Д. Учити історію, щоб не бути, як росіяни. Як під час війни школярі полюбили історію України. *LB.ua*. 2022. URL: https://lb.ua/society/2022/09/08/528734_uchiti_istoriyu_shchob_buti_yak.html (дата звернення: 23.10.2023).
3. Посольство США нагадувало Путіну, що Київ існував, коли на місці Москви були ще глухі ліси. *Новини України та Світу. Головні і останні новини - NV*. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/posolstvo-ssha-nagadalo-shcho-kijiv-isnuvav-zadovgo-do-zasnuvannya-moskvi-novini-ukrajini-50218907.html> (дата звернення: 23.10.2023).
4. Хрущов М. Никита Сергеевич Хрущев. Воспоминания (книга 1). Москва : Информационно-издательская компания "Московские Новости", 1999. 2838 с. http://history.org.ua/LiberUA/VLV_1999/VLV_1999.pdf (дата звернення: 23.10.2023).

ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Ярослав Чуприна

Науковий керівник:
Ігор Федоров

Революція гідності об'єднала в нашій державі всі суспільні верстви, результатом цих подій стало підняття ролі людини, її гідності та особистих інтересів громадянина на дещо вищій щабель політичної культури країни. Але ці соціальні досягнення в області демократії є дуже крихкими і безпосередньо потребують нашої підтримки. Система освіти на даних етапах розвитку зазнає глобальних перебудов, що поєднані з внесенням конкретних змін в завдання, цілі та зміст освітнього процесу. У такому разі об'єктивно зростає важливість викладання громадянської освіти – систематичної підготовки дітей до суспільного життя в умовах демократії. Громадянська освіта – це потреба часу в умовах реалізації в освіті завдань нової української школи, що у свою чергу потребує кваліфікованого вчителя громадянської освіти, який знає зміст, методи та форми роботи в шкільній аудиторії.

Окремі аспекти викладання громадянської освіти в умовах нової української школи висвітлені у працях: С. Лисенка, В. Шаталова, І. Волкова, М. Щетиніна, О. Пометун, О. Матвієнко, В. Синенка та інших.

Українська школа вчить підростаюче покоління основам загальноприйнятих знань про історію минулих поколінь, природу та суспільство. Учні багато часу проводять за шкільними партами, вивчаючи біологію, фізику, хімію, опановують складні математичні формули, вчать напам'ять вірші зарубіжних письменників [2].

Так, це правильно, але нова українська школа має підготувати нове покоління до життя в сьогоdnішньому демократичному суспільстві, і в цьому суспільстві насамперед має панувати конституційне право, повага до прав людини, людської та особистої гідності. У такому разі для становлення та розвитку молодого людини в правовій системі координат покликана громадянська освіта. Вона являє собою цілу низку умінь, практичних дій та знань які дають змогу громадянину повноцінно жити в демократичному світі. Громадянська освіта дає змогу молоді опанувати демократію, її правові аспекти, освоїти демократичні цінності та вийти зі стін школи обізнаним громадянином незалежної України [3].

Нова українська школа повинна підготувати дітей до дорослого життя, - це не просте випробування в якому їм доведеться взяти на себе повну відповідальність за свою роботу в різних сферах діяльності, а також будувати свої відносини в сімейному колі, загалом у суспільстві. Тому громадянська освіта являє собою не просто хаотичний набір теоретичних знань, вона необхідна для засвоєння практичних навичок життя в суспільстві. Зміст цього предмета спрямований на здобуття навичок соціальних дій, основних громадянських умінь, а саме: участь у виборах та інших формах прямої демократії; Нова українська школа являє собою центр громадянської освіти, саме вона сприяє становленню політичної культури молоді, розвитку громадянської компетентності, гідності та відповідальності, політико-правових знань, громадянських умінь. Для належної підготовки молоді у сфері громадянської освіти, потрібно в першу чергу зосередитись на підготовці конкурентоспроможного вчителя, котрий володіє теоретичними знаннями у відповідній галузі та в якого сформовані основні педагогічні компетентності [1].

Сьогодні підготовка майбутніх вчителів формується на принципах розбудови інформаційного суспільства, в якому поширення інформації займає одну з основних сфер зайнятості широких верств населення, а вміння користуватися новітніми інформаційними технологіями стало нормою для учня, викладача, вчителя, студента. Належне викладання громадянської освіти в умовах нової української школи потребує базової підготовки вчителя, якому своєрідний високий рівень компетентності в галузі психології, людинознавства і спілкування, що в свою чергу забезпечує адекватне відображення дійсності, формування у педагога особистого ставлення до явищ дійсності та вміння його виявляти в потрібний момент.

Нова українська школа представляє нову програму громадянської освіти яка розподілена за наступними напрямками:

- морально-етичний: усвідомлення індивідумом суспільних цінностей та орієнтирів, розвиток етичних норм поведінки, набуття моральних якостей.
- політико-правовий: опанування знань про права, свободи людини, способи суспільно-політичної участі, розуміння громадянського обов'язку;
- економічний: формування у школяра знань про економіку, розвиток економічної грамотності;
- екологічний та глобалізаційний: розвиток екологічної культури індивіда, формування особистої відповідальності за стан довкілля, оволодіння нормами екологічно грамотної поведінки та здорового способу життя;
- інтелектуальний: оволодіння великою кількістю здібностей необхідних для життя у багатокультурному суспільстві на засадах толерантності [2];

Отже, подальше вивчення громадянської освіти та належна підготовка вчителів в умовах нової української школи, це дуже важливий процес, який є

актуальним в сучасних умовах життя. Належне вивчення громадянської освіти формує в особи відчуття національної гідності, патріотизму, дає змогу стати обізнаним членом демократичного суспільства. Всі ці освітні аспекти безпосередньо впливають на майбутнє нації, її подальший розвиток.

Література:

1. Кремень В. Вища освіта і наука. Проблеми вищої школи. *Освіта і наука України: шляхи модернізації (Факти, роздуми, перспективи)*. Київ: Грамота, 2003.
2. Громадянська освіта: основи демократії: 11 клас: навчальний посібник / Бакка Т. В., Ладиченко Т. В., Марголіна Л. В. та ін. Харків, 2009. 55 с.
3. Концепція громадянської освіти в Україні. Громадянська освіта: книга для вчителя / Арцишевський Р. А., Бакка Т. В., Гейко І. М. та ін. Львів: ТЕКА, 2002. 32 с.

СВІТОГЛЯД ТА ЙОГО РОЛЬ У БУТТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ

Владислав Федоров

Науковий керівник:

В'ячеслав Артюх

Світогляд розглядають як систему «знань, цінностей, переконань, практичних настанов, які регулюють ставлення людини до світу. Аналізові світогляду, роз'ясненню поняття присвятили філософи України В.І. Шинкарук, В.П. Іванова, М.В. Попович та інших. Основною помилкою у тлумаченні даного феномена, яку дослідники виявили у літературі – ототожнення світогляду із знанням. Термін «світогляд» увів у лексику відомий філософ Еммануїл Кант, який вважав, що його не слід розуміти, як лише систему поглядів на світ, – а як активне самовизначення людини в світі, яка шукає шляхи від ідеї до дії [1].

Суттєвою рисою світогляду є насамперед певна цілісність поглядів, які стосуються важливих життєвих проблем: що таке світ, чи існує надприродне, куди прямує людство, в чому полягає сутність людини тощо [2]. Це складна система що виникла у «результаті відображення людиною навколишнього середовища на основі всебічної постійної з ним взаємодії» [3].

Основна проблема це – відношення людини до світу. Людина є вісь проблеми світогляду. «Між людиною та світом існує дистанція: вона усвідомлює світ як щось зовнішнє» [2, с. 3]. Він включає як цінності та ідеали, що регулюють відносини у суспільстві та к і оцінювання соціальних явищ (справедливе – несправедливе, прекрасне – потворне, корисне – некорисне, – добро – зло, тощо).

Людська свідомість – «має власну структуру, у складі якої наявний такий характерний, для «людини розумної», елемент як світогляд. Хоча світогляд є лише окремою частиною людської свідомості, його вплив на інші її компоненти постійно зростає, а для теперішнього історичного етапу процесу суспільної еволюції є визначальним»[2].

Вивчення поведінки людини йде ще від філософії Стародавнього світу, що виконувала в історії людства виняткову роль, визначену К. Ясперсом як осьовий час або вісь історії [4].